

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 9 juli 2019

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: **51.064/II/PN**

Betreft: onderzoek naar mogelijke schending van de SWT tijdens de selectieprocedure van directeur-generaal bij de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Meneer de Minister,

In zitting van 5 juli 2019 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, een klacht ingediend tegen het verloop van de selectieprocedure van de directeur-generaal van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (hierna: FOD WASO).

Nadat geen enkele kandidaat slaagde voor de eerste selectie van directeur-generaal van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid, werd een tweede selectie gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 27 juni 2016. Er werd de VCT meegedeeld dat na de aanvullende onderhouden, zoals voorzien in artikel 9 van het koninklijk besluit van 29 oktober 2001 betreffende de aanduiding en de uitoefening van managementfuncties in de federale overheidsdiensten, de voormalige voorzitter van het directiecomité van de FOD WASO het volledige aanstellingsdossier in december 2016 aan uw voorganger, de heer [...], heeft overgemaakt en dat in de periode van december 2016 tot december 2018 uw voorganger geen beslissing heeft genomen met betrekking tot de aanstelling van de directeur-generaal.

De klager haalt aan dat de selectieproef resulteerde in drie laureaten waarvan twee Franstalige en één Nederlandstalige. Tot minstens juli 2017 zou een taalonevenwicht ten nadele van de Nederlandstaligen hebben bestaan op de eerste trap van de FOD WASO. Volgens de klager blijkt vervolgens uit de beheersovereenkomst van de FOD WASO, zoals ondertekend op 23 juni 2018, dat – ook rekening houdende met de personen die *ad interim* een mandaat uitoefenen – dit taalonevenwicht is blijven bestaan tot augustus 2018. De heer [...], de huidige voorzitter van het directiecomité van de FOD WASO, heeft aan de klager meegedeeld dat de toestand in de eerste trap als volgt is vastgesteld:

- op 1 augustus 2018: 5 Nederlandstaligen en 4 Franstaligen;
- sinds 1 januari 2019: 6 Nederlandstaligen en 3 Franstaligen.

Volgens de voorzitter van het directiecomité van de FOD WASO is er derhalve een taalonevenwicht ten nadele van de Franstaligen sinds 1 augustus 2018.

Op 3 december 2018 werd de klager uitgenodigd voor een nieuw aanvullend onderhoud door voorzitter van het directiecomité van de FOD WASO *a.i.* Bij schrijven van 23 april 2018 had uw voorganger hem gevraagd om dit nieuw onderhoud te organiseren met als doel “de kandidaten te vergelijken wat betreft hun specifieke competenties, hun relationele en managementvaardigheden zoals bepaald in de functiebeschrijving en het competentieprofiel van de te begeven managementfunctie.”

Uit artikel 43ter van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT), de rechtspraak van de Raad van State en bovenstaande elementen heeft de klager afgeleid dat in de periode vanaf 1 april 2015 tot minstens 1 juli 2017 of zelfs 1 augustus 2018 enkel een Nederlandstalige kandidaat kon worden aangesteld als directeur-generaal van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid aangezien tot dat moment een taalonevenwicht bestond ten nadele van de Nederlandstaligen. De klager vindt dat door hem als enige Nederlandstalige laureaat niet te benoemen als directeur-generaal van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid de SWT werd omzeild en dat hierdoor een fout werd begaan.

De FOD WASO heeft aan de klager hierover meegedeeld dat zij oordeelt geen fout te hebben begaan aangezien er geen termijn staat op de benoeming na het afsluiten van de selectie, er geen verplichting is tot benoemen en er ook geen recht is op de benoeming. Ook haalde FOD WASO aan dat het taalevenwicht moet worden gerespecteerd op de dag van ondertekening van het benoemingsbesluit.

Tot slot haalt de klager bijkomende elementen aan ter ondersteuning van zijn klacht:

- de benoemende overheid kan niet over een discretionaire bevoegdheid beschikken zodat zelfs het eindeloos uitstellen van een benoeming niet zou worden beschouwd als een omzeiling van de taalwetgeving;
- het dossier toont aan dat een noodzaak en een intentie aanwezig is om tot een benoeming over te gaan;
- het is onverklaarbaar waarom de benoemingsprocedure geen normaal verloop heeft gekend en er, nadat het benoemingsdossier werd gefinaliseerd, niet tot benoeming wordt overgegaan. Elke redelijke termijn wordt hier overschreden. Door dit niet-gemotiveerd uitstel van benoeming gedurende een termijn die elke redelijkheid te boven gaat, heeft als gevolg dat de klager tegen de taalwetgeving in niet benoemd werd;
- het mogelijk is te vermoeden dat men gedurende meer dan anderhalf jaar geen beslissing tot benoeming heeft genomen omdat men een Franstalige laureaat wil benoemen en door het uitstellen van de beslissing doelbewust de taalwetgeving wordt omzeild.

*
* *

In zijn brief van 2 mei 2019 deelde uw voorganger het volgende mee:

“Verder zijn er drie redenen waarom er tot op heden niet is overgegaan tot de aanstelling van een houder van de managementfunctie N-1 “directeur-generaal van de algemene directie humanisering van de arbeid”.

In de eerste plaats werd, er binnen mijn beleidsorganen, een reflectie-oefening over het organogram van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg gehouden. Deze kaderde onder meer in een mogelijke bijdrage aan de “redesign” van de federale overheid. Ze hield ook verband met de gevolgen van de Zesde Staatshervorming en de bevoegdheden die aan de Gewesten werden overgedragen.

Deze reflectie-oefening heeft uiteindelijk geresulteerd in de volgende wijzingen aan het organogram van deze FOD:

- de oprichting van de sociale inlichtingen- en opsporingsdienst (SIOD);
- de integratie van de algemene directie werkgelegenheid en arbeidsmarkt in de algemene directie individuele arbeidsbetrekkingen per 1 mei 2019.

Het was gedurende deze hele periode mogelijk dat de algemene directie humanisering van de arbeid in een andere algemene directie zou worden omgevormd of geïntegreerd. Hierdoor drong de aanstelling van een nieuwe directeur-generaal zich niet op.

In de tweede plaats bestond er, na de nadere interne analyse van het selectiedossier van de directeur-generaal van de humanisering van de arbeid, gereede twijfel over de juistheid van de rangschikking van de kandidaten op basis van de argumenten die door de voormalige voormalige voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg naar voren werden geschoven. De reglementering voorziet echter niet in een procedure in geval van zulke twijfel. Niettegenstaande deze lancune werd er uiteindelijk beslist het dossier naar de waarnemend voorzitter van het directiecomité terug te zenden om opnieuw in overweging te worden genomen.

In derde plaats is de regering op dit moment ontslagnemend en kondigt het Staatshoofd geen besluiten meer af tot de aanstelling van de mandaathouders overeenkomstig de omzendbrief ter zake.”

*
* *

Overeenkomstig artikel 43ter, § 4, tweede lid SWT dienen, op elke taaltrap, de betrekking van voorzitter van het Directiecomité uitgezonderd wanneer het aantal van de bedoelde betrekkingen oneven is, de betrekkingen die overeenstemmen met managementfuncties en de betrekkingen die hieraan gelijkwaardig zijn, in gelijke percentages te worden verdeeld tussen de twee taalkaders.

Het is op het moment van de benoeming of bevordering zelf dat dient te worden bepaald ten aanzien van welke taalgroep een taalonevenwicht bestaat. Een betrekking kan niet worden toegekend aan een taalrol tijdens de voorbereidende handelingen van de benoeming.

In casu, werd de selectieprocedure voor directeur-generaal van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid overeenkomstig de SWT geopend zowel voor kandidaten van de Nederlandse taalrol als die van de Franse taalrol. Deze selectieprocedure werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 27 juni 2016 en is tot op heden nog steeds lopende. Aangezien het benoemingsbesluit nog niet is getekend, is er geen duidelijkheid of de betrekking van directeur-generaal van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid dient te worden toegekend aan de Nederlandse of de Franse taalrol.

De VCT wil eraan herinneren dat taalkaders een dubbele functie hebben. Enerzijds dienen zij te garanderen dat een overheid in de dienst over het nodige personeel beschikt opdat de overheid zaken conform de SWT kan afhandelen. Anderzijds hebben de taalkaders ook als functie te garanderen dat de personeelsleden van elke taalgroep kunnen beschikken over het aandeel van betrekkingen dat hun toekomt, en dat zij gevrijwaard blijven van alle concurrentie vanwege de andere taalgroep (R.v.St. 27 september 2012, nr. 220.778).

De functie van de taalkaders om elke taalgroep te vrijwaren van alle concurrentie vanwege de andere taalgroep houdt in dat de redelijke termijn bij de selectieprocedure niet mag worden overschreden met als doel om een benoeming of bevordering uit te stellen tot het moment dat het taalonevenwicht is veranderd waardoor de betrekking dient te worden toegekend aan de andere taalgroep. Het uitstellen van de benoeming of bevordering tot dat moment heeft tot gevolg dat de twee taalgroepen onrechtstreeks wel in concurrentie met elkaar komen en dat de SWT wordt omzeild.

In december 2016 heeft de voormalige voorzitter van het directiecomité van de FOD WASO aan uw voorganger het volledige aanstellingsdossier overgemaakt. Tot augustus 2018 was er taalonevenwicht ten nadele van de Nederlandstaligen waardoor augustus 2018 de klager als enige aanspraak kon maken op de benoeming aangezien hij de enige laureaat was van de Nederlandse taalrol. In december 2018, twee jaar nadat het aanstellingsdossier aan uw voorganger was overgemaakt, kreeg de klager echter opnieuw een uitnodiging voor een aanvullend onderhoud met het voorzitter van het directiecomité FOD WASO *a.i.* Ondertussen was het taalonevenwicht echter gewijzigd ten nadele van de Franstaligen waardoor de klager niet langer in aanmerking kwam voor benoeming.

In zijn brief deelt uw voorganger mee dat de eerste reden waarom niet overgegaan is tot de aanstelling van een houder van de managementfunctie N-1 “directeur-generaal van de algemene directie humanisering” dat binnen zijn beleidsorganen een reflectie-oefening werd gehouden over het organogram FOD WASO. Tijdens deze reflectie-oefening was het mogelijk dat de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid in een andere algemene directie zou worden omgevormd of geïntegreerd en bijgevolg de aanstelling van een directeur-generaal zich niet opdrong.

Als tweede reden haalt hij aan dat er gereede twijfel was omtrent de juistheid van de rangschikking van de kandidaten en dat om deze reden het dossier uiteindelijk werd teruggezonden naar de waarnemend voorzitter van het directiecomité om opnieuw in overweging te worden genomen.

Verder haalt uw voorganger ten slotte aan dat tijdens lopende zaken geen besluiten meer tot aanstelling van mandaathouders kunnen worden afgekondigd. Aangezien de regering echter maar sinds 21 december 2018 in lopende zaken is, verklaart deze reden niet waarom sinds

december 2016 – twee jaar daarvoor – er geen beslissing werd genomen over het aanstellingsdossier.

Aangezien er een mogelijkheid was tot reorganisatie van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid en de juistheid van de rangschikking van de kandidaten werd betwijfeld, is het langdurig uitstel van de betrokken benoeming gemotiveerd en kan de VCT geen doelbewuste ontwijking van de SWT vaststellen tijdens de aanstellingsprocedure van de directeur-generaal van de Algemene Directie Humanisering van de Arbeid van de FOD WASO. Derhalve is de klacht ontvankelijk maar ongegrond.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de klager.

Hoogachtend,

De Voorzitter,